

Haarlem

B&W besluit

Publicatie

Onderwerp Evaluatie vrije koopzondagen/	Bestuurlijk behandelvoorstel (2013/245255) STZ/EC
Collegebesluit 1. Het college stelt de nota “Evaluatie vrije koopzondagen” vast en handhaaft de toegestane openingstijden (van 12.00 uur tot 18.00 uur) voor winkels op zon- en feestdagen. 2. Het college stemt in met de aanpassing van de regels ter verruiming van de bevoorradingstijd (wordt van 9.00 uur tot 18.00 uur) op zon- en feestdagen voor winkels in de Waarderpolder. 3. Het besluit heeft geen financiële consequenties. 4. De betrokkenen ontvangen na besluitvorming informatie over dit besluit; de media krijgen een persbericht. 5. Het besluit van het college wordt ter bespreking gestuurd aan de commissie Ontwikkeling.	Auteur: Evertse, E.P.A. Email: e.evertse@haarlem.nl Telefoonnr 023-5113438
Samenvatting/Doel/grond besluit Het evalueren van vastgesteld beleid over vrije koopzondagen is een bevoegdheid van het college en is een afspraak met de raad.	B&W vergadering Vergadering BenW d.d. 10-9-2013
	Bijlagen

Collegebesluit

Onderwerp: Evaluatie vrije koopzondagen

Reg. Nummer:

1. Inleiding

Met ingang van 1 maart 2012 zijn vrije koopzondagen in Haarlem mogelijk gemaakt (Definitief besluit vrije koopzondagen; BIS nr. 2011 460594). In reactie op een ingebrachte motie/amendement (dec. 2011) heeft het college per (in de bijlage opgenomen) brief van 23 januari 2012 laten weten: “Voor 1 juni 2013 wordt de evaluatie van de invoering vrije koopzondagen besproken met de gemeenteraad. Hierin worden meegenomen overlast voor omwonenden, veiligheid rond supermarkten, reiniging, inzet handhaving en bevoorrading”. Verder is in reactie op een raadsvraag ook werken op koopzondagen in de evaluatie meegenomen. Ook andere aspecten, zoals gebruik van de koopzondagen en landelijke en regionale ontwikkelingen komen aan de orde. In deze nota worden de resultaten van de evaluatie weergegeven. De evaluatie is gebaseerd op bij de gemeente binnengekomen klachten, brieven en opmerkingen van burgers en ondernemers. Hiervoor zijn betrokken afdelingen van de gemeente en de Politie en de Centrum Management Groep (CMG), geraadpleegd. De centrummanager, het MKB, de KvK en Haarlem Centraal zijn om een reactie gevraagd.

2. Besluitpunten college

1. Het college stelt de nota “Evaluatie vrije koopzondagen” vast en handhaaft de toegestane openingstijden (van 12.00 uur tot 18.00 uur) voor winkels op zon- en feestdagen.
2. Het college stemt in met de aanpassing van de regels ter verruiming van de bevoorradingstijd (wordt van 9.00 uur tot 18.00 uur) op zon- en feestdagen voor winkels in de Waarderpolder.
3. Het besluit heeft geen financiële consequenties.
4. De betrokkenen ontvangen na besluitvorming informatie over dit besluit; de media krijgen een persbericht.
5. Het besluit van het college wordt ter bespreking gestuurd aan de commissie Ontwikkeling.

3. Beoogd resultaat

Evaluatie van vrije koopzondagen in de periode van ruim 1 jaar na invoering op 1 maart 2012 ten aanzien van: gebruik, overlast, veiligheid, handhaving, reiniging, bevoorrading en werken op koopzondag. In beeld brengen van landelijke ontwikkelingen. Het aanpassen van de geldende regels: verruiming van bevoorradingsmogelijkheden op zon- en feestdagen in de Waarderpolder.

4. Argumenten

Meer voordelen dan nadelen bij vrije koopzondagen

De evaluatie geeft een positief beeld van de vrije koopzondagen.

Er zijn in het algemeen (met een enkele uitzondering) geen bijzondere nadelen v.w.b. overlast, reiniging, veiligheid, werken op zondag, bevoorrading e.d. geconstateerd.

Vrije koopzondagen worden goed gebruikt en werkgelegenheid is toegenomen.

Zie Bijlage Resultaten vrije koopzondagen.

Meeste winkeliers maken gebruik van de vrije koopzondagen.

In het centrum zijn de meeste winkels elke zondag open (65% gemiddeld, 90% voor de Grote Houtstraat).

De (winkeliers)vertegenwoordigers in de CMG geven aan dat er veel consumenten afkomen op de vrije koopzondagen van het centrum. Verder zijn veel supermarkten elke zondag open. Een grootwinkelbedrijf als IKEA heeft op zondagen een zeer goede omzet. De werkgelegenheid bij IKEA is als gevolg van de vrije koopzondagen flink toegenomen. De Cronjéstraat en het Winkelhart Schalkwijk maken beperkt gebruik van de vrije koopzondagen. Ondernemers hebben in het algemeen geen commentaar ingebracht over de openingstijden van 12.00 uur tot 18.00 uur.

Haarlem voldoet ook aan de nieuwe winkeltijdenwet

De belangenafweging heeft plaats gevonden volgens de vorige winkeltijdenwet. De nieuwe winkeltijdenwet, die geldt vanaf 1 juli 2013, geeft gemeenten nog meer vrijheid om met dezelfde belangenafweging zelf te bepalen hoe men zondagopenstelling wil regelen.

Langere bevoorradingstijd mogelijk in de Waarderpolder

Met de huidige regeling is de bevoorradingstijd beperkt om overlast voor omwonenden zoveel mogelijk te vermijden. In de nabijheid van IKEA zijn geen omwonenden. Daarmee is het redelijk om aan het verzoek van IKEA te voldoen om hier de bevoorradingstijd te verruimen en dit ook mogelijk te maken voor andere winkels in de Waarderpolder. De verruiming houdt in dat de bevoorrading voor winkels in de Waarderpolder twee uur eerder mag aanvangen (van niet vóór 11.00 uur en niet na 18.00 uur naar niet vóór 9.00 uur en niet na 18.00 uur mogen bevoorraden op zon- en feestdagen).

Communicatie

Voor de evaluatie hebben verschillende afdelingen en de CMG-vertegenwoordigers op verzoek input geleverd en is gekeken naar wat bij de gemeente is ingebracht door burgers en ondernemers. De resultaten van de evaluatie komen ter beschikking van de direct betrokkenen en van de media. De op de bevoorrading in de Waarderpolder aangepaste regeling (zie bijlage) wordt gepubliceerd.

5. Kanttekeningen

Geen uitgebreid onderzoek

Er is niet gekozen voor een uitgebreide evaluatie via digipanel, aanschrijving alle ondernemers en raadpleging belangenverenigingen. Dit is al gedaan voor de invoering. De binnengekomen klachten en meningen van de betrokkenen zijn wel grondig bestudeerd.

Er zijn supermarkten die langer open willen

Er zijn supermarkten die tot 19.00 uur of 20.00 uur open willen, consumenten zouden hier behoefte aan hebben. Dit betekent echter minder zondagsrust voor omwonenden.

Vervallen vrijstellingsbesluit

Bij het van kracht worden van de nieuwe winkeltijdenwet per 1 juli 2013 is een deel van het vrijstellingsbesluit vervallen. Een substantieel aantal vrijstellingen op het verbod om op zon- en feestdagen open te zijn is van rechtswege vervallen. Het gaat onder meer om snackbars, ijscomannen, videotheken, (bloemen)winkels bij begraafplaatsen en in bejaardenoorden, evenals openstellingen bij bijzondere gelegenheden van religieuze aard. De gemeente zal noodzakelijke vrijstellingen opnemen in de Winkeltijdenverordening aan de hand van een nog te ontvangen model van de VNG.

6. Uitvoering

-Aanpassing Winkeltijdenverordening in verband met vervallen vrijstellingsbesluit bij het van kracht worden van de nieuwe winkeltijdenwet.

7. Bijlagen

- Resultaten evaluatie vrije koopzondagen en reacties
- Een op de verruimde bevoorradingsdagen in de Waarderpolder aangepaste Regeling voorschriften en beperking vrijstelling winkeltijden Haarlem 2012 op zon- en feestdagen.
- Raadsbesluit: Definitief besluit vrije koopzondagen (BIS nr. 2011 460594)
- Brief College van 23 januari 2012: Uitwerking amendement en motie vrije koopzondagen

Het college van burgemeester en wethouders

de secretaris

de burgemeester

Raadsstuk

Onderwerp: Definitief besluit vrije koopzondagen

Reg.nummer: STZ/EC 2011 / 278807

1. Inleiding

Op 5 april 2011 heeft het college het principebesluit genomen vrije koopzondagen mogelijk te maken voor de gehele stad (2011 /54437). Daarbij kunnen ondernemers / winkeliersverenigingen zelf hun winkelopenstelling op zon- en feestdagen bepalen tussen 12.00 uur en 20.00 uur. Voor het nemen van het principebesluit is een representatief onderzoek gehouden onder burgers/consumenten en ondernemers. Daarnaast zijn bij het onderzoek diverse belangenorganisaties betrokken. Het besluit van 5 april 2011 is vrij gegeven voor inspraak. Op verzoek van de raadscommissie Ontwikkeling is tijdens de behandeling van het principebesluit (d.d.28 april 2011) de inspraakperiode verlengd naar tien weken. De inspraakperiode liep van 14 april 2011 tot 25 juni 2011. De resultaten van de inspraak zijn verwerkt in deze nota en zijn betrokken bij de volgens de nieuwe Winkeltijdenwet vereiste belangenafweging en toepassing van het toeristische artikel van deze wet. Ook is er gekeken naar de landelijke discussie rondom dit onderwerp. Op basis van deze inspraak en de Winkeltijdenwet volgt hier een definitief besluit.

2. Voorstel aan de raad

Het college stelt de raad voor:

1. Vrije koopzondagen mogelijk te maken voor de gehele stad waarbij ondernemers/winkeliersverenigingen zelf hun winkelopenstelling op zon- en feestdagen bepalen tussen 12.00 uur en 20.00 uur.
2. Voor warme bakkers en bloemenhandelaren geldt toestemming voor openstelling vanaf 08.00 uur.
3. Akkoord te gaan met het laten vervallen van de nota's: Beleidsregels winkelopenstelling op zon- en feestdagen (STZ/EC 2009/36536) en Zondagavondwinkelbeleid (STZ/EC 2009/36535).

3. Beoogd resultaat

Meer koopzondagen ten behoeve van de consument en vrije koopzondagen voor ondernemers en winkeliersverenigingen (afschaffen maximum aantal in het centrum en het afschaffen van het maximum per overig stadsdeel: meer gelijkwaardigheid), openingstijden tussen 12.00 uur en 20.00 uur. Minder regels en meer service.

4. Argumenten

Evenwicht bij inspraakreacties, bezwaren grotendeels te ondervangen

Op basis van onderzoek bij burgers/consumenten, ondernemers en belangenorganisaties is het hier boven genoemde principebesluit genomen voor vrije koopzondagen. Op dit besluit zijn 21 schriftelijke inspraakreacties gekomen. Daarnaast is een globale uitkomst van een door de Centrum Management Groep

(CMG) georganiseerde inspraakavond voor ondernemers uit de binnenstad meegenomen als inspraakreactie. Bij de schriftelijke inspraakreacties is het aantal voor- en tegenstanders van vrije koopzondagen ongeveer in evenwicht: ondernemers zijn voor (meer) vrije koopzondagen en bewoners/omwonenden zijn tegen. Er zijn hierbij geen schriftelijke inspraakreacties van ondernemers die tegen zijn en van burgers/consumenten die voor zijn. Van de belangenorganisaties heeft alleen de winkeliersvereniging van winkelhart Schalkwijk een schriftelijke inspraakreactie ingediend. De voorstanders bij de ondernemers wijzen met name op de behoefte bij de consument, de extra werkgelegenheid en de noodzaak van vrije keuze en eerlijke concurrentie. De tegenstanders van vrije koopzondagen wijzen met name op de verstoring van de zondagrust en overlast. In onderstaande tabel (onder punt 9) zijn alle reacties met een advies weergegeven, zo ook opmerkingen/vragen vanuit de bijeenkomst van de raadscommissie Ontwikkeling op 28 april 2011. In het advies staan antwoorden op de gestelde vragen en opmerkingen. De antwoorden geven met name aan dat bezwaren tegen vrije koopzondagen grotendeels te ondervangen zijn.

Vrije koopzondagen op basis van toeristisch artikel Winkeltijdenwet mogelijk voor het gehele grondgebied van de gemeente

De gemeente Haarlem voldoet aan artikel 3 lid 3 onder a van de per 1 januari 2011 geldende Winkeltijdenwet. Daarmee is de gemeenteraad bevoegd vrijstelling te verlenen of een ontheffingsbevoegdheid toe te kennen in verband met de substantiële toeristische aantrekkingskracht van Haarlem (2011/54437) voor het gehele grondgebied van de gemeente.¹

Haarlem is een toeristische gemeente

Haarlem heeft jaarlijks circa 3, 5 miljoen toeristische bezoeken, is in Nederland 12^e stad voor Nederlands toerisme en 8^e stad voor buitenlands toerisme (bron onderzoek NBTC). Het toerisme richt zich vooral op het historische centrum, maar ook daarbuiten zijn belangrijke toeristische attracties zoals de Hout, waar alleen al jaarlijks met bevrijdingspop (150.000 bezoekers) veel bezoekers van buiten Haarlem komen, het Spaarne en de Molenplas (vaar- en fietstoerisme Noord en Schalkwijk), het museum Pest en Dolhuys en de grote bezienswaardigheid Spaarndam. Verder is er de toeristische Holland route langs industrieel erfgoed in de metropool Amsterdam, ook door de Waarderpolder. Daarnaast hebben toeristen de mogelijkheid om buiten het centrum in hotels te overnachten. Haarlem

¹ Nader juridisch onderzoek (wet, jurisprudentie, toeristisch regime bij andere gemeenten) wijst uit dat dit kan. De Civiele rechter heeft in een kort geding (d.d. 01042010) bepaald dat de Verordening Winkeltijden Amsterdam 2010 niet buiten werking kan worden gesteld: “De Winkeltijdenwet verplicht de gemeenteraad bij het verlenen van ontheffing van de zondagsluiting van winkels niet tot het aanwijzen van slechts dat deelgebied van de gemeente dat een toeristische aantrekkingskracht heeft”. De gemeente Amsterdam heeft daarbij aangevoerd dat hun Verordening voldoet aan de verzwaarde motiveringseisen van de nieuwe Winkeltijdenwet die per 1 januari 2011 in werking zou treden. In antwoord op kamervragen over het raadsbesluit om in Zoetermeer 52 koopzondagen toe te staan bevestigt de minister van onder meer Economische Zaken in een brief (d.d. 16/08/11) de rechterlijke uitspraak: “Indien er sprake is van autonoom en substantieel toerisme in een deel van de gemeente, is de gemeente vrij om winkelopening op zondag in de gehele gemeente toe te staan.”¹

onderscheidt zich van andere gemeenten die geen substantieel toerisme kennen maar bijvoorbeeld wel toeristische waarde en ambitie.²

Werkgelegenheid en economische bedrijvigheid nemen toe

Onderzoek, zoals dat van het Centraal Planbureau (CPB) ('Economische gevolgen beoogde aanpassing winkeltijdenwet', 2009), geeft aan dat verruiming van de zondagsopenstelling naar verwachting een positief effect zal hebben op de werkgelegenheid. De Haarlemse ondernemers geven in hun inspraakreactie aan dat de werkgelegenheid en de bedrijvigheid toenemen indien zij zelf, per ondernemer en winkeliersvereniging, het aantal koopzondagen kunnen bepalen. Er zijn geen inspraakreacties van ondernemers die dit tegenspreken. Ondernemers die ervaring hebben met vrije koopzondagen door bijvoorbeeld een winkel in Amsterdam of met een ontheffing in Haarlem, bevestigen omzetting. Vakbond CNV vindt dat het belang van de werknemers zwaar moet wegen. Ondernemers geven aan dat werknemers niet verplicht zijn te werken en dat ondernemers onder meer graag werken op zondag vanwege de 200% betaling.

Zondagsrust blijft grotendeels gehandhaafd

Uit het eerder gehouden onderzoek kwam naar voren dat Haarlemse winkeliers hun winkels op gemiddeld 17 zon- en feestdagen willen openen (gemiddelde voor- en tegenstanders). Supermarkten en grootwinkelbedrijven willen permanent of veel vaker open dan 17 zon- en feestdagen. Door beperking van de openingstijden van 12.00 uur tot 20.00 uur blijft echter ook op koopzondagen voor tegenstanders van vrije koopzondagen verstoring van de zondagrust grotendeels beperkt tot de middagen. Bij tegenstanders van vrije koopzondagen (44 % van de burgers/consumenten is tegen vrije koopzondagen) noemen de burgers/consumenten de behoefte aan zondagrust het vaakst. Bij de meerderheid van winkeliers die tegen vrije koopzondagen zijn (61% van de winkeliers is tegen vrije koopzondagen) staat behoefte aan zondagrust op de vierde plek van meest genoemde redenen. Bij de inspraakreacties geven voorstanders van vrije koopzondagen aan dat rekening wordt gehouden met de behoefte aan zondagrust terwijl tegenstanders juist aangeven dat de zondagrust verstoord wordt. De zondagrust wordt verder zoveel mogelijk gewaarborgd door opgenomen regels in de Verordening winkeltijden.

Geen (ernstige) gevolgen voor leefbaarheid, veiligheid en openbare orde

In Amsterdam (bron: Verordening winkeltijden Amsterdam 2010) verwacht men wat betreft de openbare orde geen nadelige gevolgen van de verruiming van de openingstijden van de winkels. De ervaringen met de huidige openstelling in de gebieden waar het toeristisch regime reeds geldt, geeft daar geen aanleiding voor. De leefbaarheid in de wijken wordt juist vergroot. De ervaringen met de huidige zondagopenstelling in Haarlem geven ook geen beeld van verstoring van de openbare orde. Wel is de leefbaarheid rond enkele supermarkten voor een aantal omwonenden onder druk komen te staan. Een aantal inspraakreacties geeft dit duidelijk aan. Ontoelaatbare overlast is in rechterlijke procedures echter niet

² Deze gemeenten kunnen volgens de recente jurisprudentie (CBB uitspraak 02032011 gemeente Westland) niet meer dan 12 koopzondagen aanwijzen. In de gemeente Zaanstad zijn per 1 september 2011 vrije koopzondagen ingevoerd.

Op 1 september 2011 heeft de voorzieningenrechter van het College van Beroep voor het bedrijfsleven bepaald dat het besluit van de gemeente Rheden voor een algehele zondagopenstelling van kracht kan blijven.

aangetoond. Overlast van buiten geparkeerde fietsen in het centrum blijft beperkt doordat de openstelling van de fietsenstallingen vaak gelijk valt met de evenementen en City Haarlem aangeeft de extra koopzondagen te koppelen aan de evenementen.

Beperking gevolgen via Verordening en handhaving

Lijsten met handtekeningen van omwonenden bij de supermarkt Spoorwegstraat geven een indicatie dat het aantal voorstanders bij omwonenden van een supermarkt zeker zo groot is als het aantal tegenstanders. De Verordening winkeltijden houdt rekening met de leefbaarheid door regels voor onder meer schoonhouden en beperken van geluidsoverlast. De politie geeft aan niet te kunnen handhaven op de exacte naleving van de tijden, maar benadrukt wel bij klachten achteraf zaken te kunnen doen in samenwerking met de gemeente (recentelijk voorbeeld is een dwangsom voor een supermarkt waarbij gebleken is dat dit werkt).

5. Kanttekeningen

Zondagrust toch meer onder druk

Bevoorrading van supermarkten is deels nodig later op de zondagochtend (vanaf 10.00 uur). Dit geeft bij enkele supermarkten meer druk op de zondagrust.

6. Uitvoering

- Daags na de datum van het genomen besluit wordt het besluit gecommuniceerd aan een ieder via de stadkrant en per directe mail/post aan de belangenorganisaties
- Aan belanghebbenden bewoners/consumenten, onderneemsters en belangenorganisaties zal de gemeente via de genoemde kanalen de mogelijkheden en de termijn van het indienen van bezwaren en beroepsmogelijkheden bekend maken.
- Het beleid van vrije koopzondagen zal per ingang van 1 maart 2012 van kracht worden.
- Per 1 maart 2012 treedt de Verordening Winkeltijden Haarlem 2012 in werking, vast te stellen door de raad via een aparte nota.
- Het beleid wordt in 2013 geëvalueerd.

7. Bijlagen

- B&W-nota Winkels open op zon- en feestdagen? (besluit van 5 april 2011)
- Inspraakreacties

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester

8. Raadsbesluit

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders

Besluit:

1. Vrije koopzondagen mogelijk te maken voor de gehele stad waarbij ondernemers/winkeliersverenigingen zelf hun winkelpenstelling op zon- en feestdagen bepalen tussen 12.00 uur en 20.00 uur.
2. Voor warme bakkers en bloemenhandelaren geldt toestemming voor openstelling vanaf 08.00 uur.
3. Akkoord te gaan met het laten vervallen van de nota's: Beleidsregels winkelpenstelling op zon- en feestdagen (STZ/EC 2009/36536) en Zondagavondwinkelbeleid (STZ/EC 2009/36535).

Gedaan in de vergadering van (wordt ingevuld door de griffie)

De griffier

De voorzitter

BIJLAGE Resultaten evaluatie vrije koopzondagen

Gebruikmaking

Veel ondernemers maken gebruik van de mogelijkheid om extra of permanent de winkel te openen op zon- en feestdagen. In het centrum gaat 65% van de winkels extra open op zondagen of elke zondag open. Dit is een gemiddelde. Voor de grotere winkelstraten zoals de Grote Houtstraat ligt dit op 90%. Verder gaat een groot deel van de supermarkten en grootwinkelbedrijven, zoals IKEA, op zon- en feestdagen open.

Zon- en feestdagen behoren voor IKEA tot de top verkoopdagen. De vrije koopzondagen hebben geleid tot circa 100 extra werkplekken bij IKEA (bron IKEA bij werkbezoek). De winkeliers van de Cronjéstraat en het Winkelhart Schalkwijk maken beperkt gebruik van de vrije koopzondagen maar zijn wel vaker open dan voor de invoering van vrije koopzondagen.

Banengroei

In 2012 heeft een banengroei in de detailhandel plaatsgevonden (bron: "Werkgelegenheid detailhandel en horeca in Haarlem naar bedrijfsgroep 2011-2012", afdeling Onderzoek en Statistiek). De groei komt uit boven de 200 extra banen. Hieraan zijn naast IKEA vooral de supermarkten debet die extra op zondag open mogen zijn.

Openingstijden

IKEA en AH Raaks hebben te kennen gegeven graag langer open te willen dan de nu toegestane openingstijden van 12.00 uur tot 18.00 uur. De AH-ondernemer van de Spoorwegstraat en Raaks wijst er op dat in de Haarlemmermeer de winkels op zondag open gaan van 8 uur tot 18.00 uur. "Vanwege concurrentie overwegingen is het belangrijk dat de burger van Haarlem zijn boodschappen blijft doen in Haarlem. Het zou goed zijn als Haarlem meegaat in dit beleid en ook zijn openingstijden op zondag aanpast. Om de zondagsrust te respecteren zou een uitbreiding naar de avond gewenst zijn. Bijvoorbeeld van 11.00 uur tot 21.00 uur. Vanuit de supermarkten wordt aangegeven dat de zondag openstelling een succes is. Knelpunt blijft wel de piek aan klanten om 18.00 uur die verwachten dat de supermarkt na 18.00 uur nog is. Het zou goed zijn om net als doordeweeks het natuurlijke verloop te hebben van de consument door de tijden naar de avond te verruimen. Na 18.00 uur of na het avond eten moment neemt de drukte altijd af. Daar zijn de andere dagen een voorbeeld van."

De meeste ondernemers hebben geen wensen ingediend voor verruiming van de openingstijden. Verwacht mag worden dat klanten van supermarkten niet naar de Haarlemmermeer gaan omdat supermarkten daar in de ochtend geopend zijn. Verder zijn de openingstijden van 12.00 uur tot 18.00 uur op zon- en feestdagen vastgesteld om zoveel mogelijk ook met andere belangen, zoals zondagsrust rekening te houden. Supermarkten trekken voor de dagelijkse boodschappen vooral klanten uit de eigen buurt en stadsdeel, aangenomen mag worden dat er geen concurrentie is met supermarkten in de Haarlemmermeer.

Er zijn geen klachten bekend ten aanzien van overtreding van de openingstijden of de bevoorradingsdagen op zon- en feestdagen.

Reacties omwonenden ten aanzien van (over)last

Er is een mail binnengekomen bij de gemeente van omwonenden van de AH aan de Spoorwegstraat met een klacht betreffende overlast. De klacht betreft de dagelijkse en toenemende ervaren overlast van geluid, stank, verkeersonveiligheid en vervuiling. Daar komt de verstoring op zon- en feestdagen bij. AH wijst in een reactie naar de klager dat er periodiek overleg is met de wijkvereniging. Vanuit die hoek zou alom tevredenheid vernomen worden. Ook geeft AH aan dat het overleg met de wijkmanager, wijkagent, het NOVA college, PRE Wonen en andere betrokken partijen aangeven dat de leefbaarheid in de buurt goed is. De klager reageert hierop dat het onleefbaar is en wijst nog een keer op geluidsoverlast. De klachten over de Albert Heijn aan de Spoorwegstraat komen met name van een viertal omwonenden. De klachten gaan inderdaad over geluid betreffende het laden en lossen. Echter dit probleem zou over moeten zijn wanneer de verbouwing aan de achterkant van de Albert Heijn klaar is (ongeveer medio 2014). De bedoeling is dat dan aan de achterkant van het pand van Albert Heijn het laden en lossen plaats vindt. Daarnaast hebben deze zelfde bewoners een aantal malen geklaagd over de staat van het mini milieupleintje in de Spoorwegstraat. Deze plek is inmiddels een hot spot bij Spaarnelanden en bij de afdeling Handhaving en wordt nauwlettend in de gaten gehouden. Vanuit de gemeente is waargenomen dat dit goed gaat. De algemene tendens onder de bewoners van zowel het Spoorwegkwartier en het Garenkokerkwartier is dat men het handig vindt dat deze Albert Heijn open is en sinds de verruiming van de zondagsopenstelling in de gehele stad is de drukte sterk afgenomen bij deze Albert Heijn. Twee jaar geleden was Albert Heijn Spoorwegstraat namelijk één van de weinige supermarkten die open was op zondag en ontstonden er iedere zondag enorme verkeersopstoppen op de Zijlweg met alle gevolgen van dien. Verder zijn er geen klachten bekend van omwonenden sinds de invoering van de vrije koopzondagen.

Handhaving

Er zijn geen bijzonderheden gemeld voor wat betreft handhaving van de openingstijden.

Bij de gemeentelijke handhaving zijn er in (de omgeving van) het centrum **23** meldingen die te maken hebben met de koopzondag:

Er zijn 7 meldingen omtrent afval in de Breestraat/Gierstraat geweest omdat de ondergrondse container daar niet zou werken, winkelend publiek heeft hier last van en het is geen gezicht. Er zijn 7 meldingen gekomen over straatmuzikanten. Behalve door de week wordt er nu ook elke zon- en feestdag overlast ondervonden van de straatmuzikanten.

Er zijn 7 meldingen over het parkeren op de laad/loshaven Raamvest/Gasthuisvest gekomen. Er zijn 2 meldingen over het parkeren op het parkeerverbod gekomen op de Nassaulaan. Deze meldingen zijn verder afgedaan/opgelost.

Bevoorrading

IKEA heeft aangegeven ruimere tijden voor bevoorrading te willen.

Voor de Waarderpolder maakt de gemeente dit nu mogelijk door aanpassing van de betreffende regels. In de Waarderpolder mag de bevoorrading op zon- en feestdagen twee uur eerder plaats vinden: te weten vanaf 9.00 uur tot 18.00 uur. De Waarderpolder is geen woongebied. Buiten de Waarderpolder is bevoorrading op zon- en feestdagen alleen toegestaan tussen 11.00 uur en 18.00 uur.

Veiligheid

Er is niet bekend of er extra winkelcriminaliteit is op koopzondagen t.o.v. andere winkeldagen. Ook over verkeersonveiligheid op koopzondagen zijn geen gegevens bekend. Bij handhaving zijn geen meldingen ontvangen m.b.t. veiligheid.

Mening winkelpersoneel

FNV, CNV, de Reformatorische Maatschappelijke Unie en de Stichting tegen Verruiming van Koopzondagen hebben gezamenlijk een bezwaar ingediend bij de gemeente Haarlem. Zij gaven aan dat personeel vaak gedwongen werd op zondagen te werken en dat de gemeente onvoldoende het personeelsbelang en het belang van de kleine winkelier had meegewogen. Hun bezwaar werd door de bezwarencie verworpen. De bezwaarmakers hebben verder afgezien van beroep bij het College van Beroep voor het Bedrijfsleven.

Gekeken is verder naar de reacties (ook die van winkelpersoneel) die bij de gemeente zijn ingediend. Gekeken zou worden naar het aantal reacties en naar de inhoud. (Gedwongen te werken op zondag, tevreden met werken op zondag e.d.). Dit sluit aan bij de voorwaarden die de VNG stelt om ook belangen van winkelpersoneel af te wegen. Geconstateerd is echter dat er geen reacties zijn ingediend. Toename van werkgelegenheid door werken op koopzondagen bij IKEA geeft verder een indicatie dat er juist animo is om op zondagen te werken.

Reacties kleine ondernemers

De gemeente heeft geen brieven/emails van kleine ondernemers/ zelfstandige winkeliers ontvangen. Haarlem Plus heeft wel kenbaar gemaakt dat er kleine winkeliers zijn die omzet verliezen als gevolg van de vrije koopzondagen. Dit is moeilijk meetbaar. Andere factoren als de economische conjunctuur en de opkomst van 24 uur internetwinkelen spelen ook een rol. Daarnaast is Haarlem recent weer uitgeroepen als de Beste Winkelstad van Nederland op basis van de variatie aan winkels.

Als in de binnenstad 65% van de winkels gebruikt maakt van de vrije koopzondagen (bron Centrummanager) geeft dit aan dat ook kleine ondernemers gebruik maken van de mogelijkheid om op zon- en feestdagen de winkel te openen.

Reactie Haarlem Centraal

Haarlem Centraal is positief over de vrije koopzondagen en constateert een stijgende lijn van winkels die vaker open gaan. Een punt van zorg is de bekendmaking van de winkelopenstelling op zon- en feestdagen voor de verschillende straten voor met name die dagen die niet behoren tot de eerste zondag van de maand. Haarlem Centraal gaat dit punt verder oppakken met Haarlem Marketing.

Reiniging

Er zijn bij handhaving 7 meldingen gekomen over afval in de Breestraat/Gierstraat. Zie onder handhaving. Verder maakt 1 omwonende van AH Spoorwegstraat melding van zwerfafval op winkeldagen (is niet specifiek gemeld t.a.v. koopzondagen).

DBT Wijkzaken heeft voor de invoering van vrije koopzondagen gesteld dat het niet voldoende is dat de ondernemers de omgeving van de winkel schoon moeten houden (is opgenomen in de nieuwe Verordening Winkeltijden 2012).

Het zou niet afdwingbaar zijn en niet te handhaven, ook ten aanzien van zwerfvuil. Door het ontbreken van aanvullende maatregelen zou de vuiloverlast toenemen. Voor het centrum voorziet de geldige DVO (regeling met Spaarnelanden) echter in reiniging voor alle zondagen. Voor wat betreft deze evaluatienota zijn er, ook bij navraag, geen bijzonderheden gemeld over vuiloverlast in het centrum en andere gebieden van Haarlem.

Landelijke en regionale ontwikkelingen

De Tweede Kamer is op 30 oktober 2012 akkoord gegaan met het wetsvoorstel dat de opheffing inhoudt van de wettelijke winkelsluiting op zon- en feestdagen. Op 28 mei 2013 heeft de Eerste Kamer in meerderheid ingestemd met de nieuwe wet. Het is daarmee aan de gemeenten om desgewenst nadere regels te treffen voor winkelopenstelling op zon- en feestdagen. De nieuwe wet is van kracht geworden op 1 juli 2013.

Onder meer de volgende regelingen voor zondag openstelling zijn nu door het wettelijk van kracht worden van het wetsvoorstel verdwenen:

- 1 12 zondagen per jaar regulering
- 2 Ontheffing van zondagavondopenstelling
- 3 Toerismebepaling
- 4 Bijzondere omstandigheden en feestdagen

Voor gemeenten zal blijven gelden dat ze een zorgvuldige belangenafweging (zoals is vereist volgens de vorige Winkeltijdenwet) moeten toepassen. In Haarlem is dit al gedaan voor de invoering van de vrije koopzondagen in maart 2012.

De gewijzigde Winkeltijdenwet heeft ook gevolgen voor het Vrijstellingenbesluit van de Winkeltijdenwet. Een aantal vrijstellingen voor onder meer snackbars, ijssalons en videotheken komt van rechtswege te vervallen. Gemeenten kunnen die vervallen vrijstellingen in de gemeentelijke verordening opnemen. Voor gemeenten die de huidige situatie voorlopig willen voortzetten, komt de VNG op korte termijn met een tussenoplossing in de vorm van een reparatieverordening. De VNG geeft aan dat bestaande verordeningen van kracht blijven zolang de raad ze niet wijzigt of intrekt, omdat ze ook onder de nieuwe, ruimere grondslag vastgesteld (hadden) kunnen worden. Ook de daarop gebaseerde vrijstellingen en ontheffingen blijven zolang van kracht.

Inmiddels zijn er al diverse gemeenten die de vrije koopzondagen hebben ingevoerd. Recent is dit gedaan in de gemeente Haarlemmermeer.

De Minister heeft toegezegd met een landelijke evaluatie te komen van de nieuwe winkeltijdenwet.

Regeling voorschriften en beperkingen vrijstelling winkeltijden op zon- en feestdagen Haarlem 2013

Nr. 2013/142793

Het college van burgemeester en wethouders,
gelet op artikel 3 lid 5 van de Winkeltijdenwet en artikel 6 van de Verordening winkeltijden Haarlem 2012 besluit vast te stellen de volgende regeling:

Regeling voorschriften en beperkingen vrijstelling winkeltijden op zon- en feestdagen Haarlem 2013

artikel 1

Onder winkelier wordt verstaan: de beheerder of exploitant van de winkel of standplaats.

artikel 2

De winkelier is verplicht direct na sluitingstijd de omgeving binnen een straal van 25 m rondom de winkel/standplaats te ontdoen van afval.

Artikel 3

Het is niet toegestaan om vóór 11.00 uur en na 18.00 uur de winkel/standplaats te bevoorraden of te laten bevoorraden.

Warme bakkers en bloemenhandelaren is het niet toegestaan hun winkel/standplaats vóór 8.00 uur en na 18.00 uur te (laten) bevoorraden.

In de Waarderpolder is het niet toegestaan om vóór 9.00 uur en na 18.00 uur de winkel/standplaats te bevoorraden of te laten bevoorraden.

In aanvulling op bovenstaande blijft voor het kernwinkelgebied binnenstad de 'toelatingsregels autovrije gebieden' van toepassing en voor de Gen. Cronjéstraat het verkeersbesluit omtrent het voetgangersgebied.

Artikel 4

De winkelier is verplicht zorg te dragen voor een goede afhandeling van het verkeer naar én vanaf de winkel/standplaats.

Artikel 5

De winkelier is verplicht om geluidsoverlast die verband houdt met het geopend zijn van de winkel zoveel mogelijk te beperken door bijvoorbeeld het gebruik van:

- geluidsarme winkelwagens
- geluidsarme bevoorradingswagens
- inpandige laad- en losactiviteiten.

Artikel 6

De winkelier is verplicht alle aanwijzingen die door of namens het college aangewezen toezichthouders en de politie worden geven ter handhaving van de openbare orde, de veiligheid dan wel het woon- en leefklimaat, stipt en onverwijld op te volgen.

Artikel 7

Deze regeling treedt in werking daags na de publicatie.

de secretaris,

de burgemeester,

J. Scholten

mr. B.B. Schneiders

Aldus vastgesteld door het college op 2013.

Toelichting

Deze regeling is een invulling van de bevoegdheid op grond van artikel 3 lid 5 van de Winkeltijdenwet om voorschriften en beperkingen te verbinden aan de vrijstelling om op zondag geopend te zijn. De bevoegdheid tot het geven van deze voorschriften en beperkingen is door de Raad gegeven in artikel 6 van de Verordening.

De voorschriften en beperkingen zijn vooral bedoeld om de overlast van de zondagopenstelling zoveel mogelijk te beperken. De winkeliers zelf zijn verantwoordelijk voor de gang van zaken in en rond de winkel. De voorschriften en beperkingen zijn daarom met name geadresseerd aan de winkeliers zelf.

Op grond van artikel 1 onder 4° van de Wet op de economische delicten is overtreding van de voorschriften en beperkingen die bij of krachtens artikel 3 vijfde lid van de Winkeltijdenwet zijn gesteld een economisch delict. De politie is bevoegd strafrechtelijk op te treden tegen overtreding van deze bepalingen.

Bij de evaluatie begin 2013 is gebleken dat in de Waarderpolder behoefte bestond om eerder dan de genoemde 11.00 uur te beginnen met het bevoorraden. Dit tijdstip was ingesteld in verband met overlast voor de omwonenden. Aangezien in de Waarderpolder geen omwonenden zijn, is het begintijdstip voor dit gebied vervroegd naar 9.00 uur.

Aan de leden van de Commissie Ontwikkeling

Datum	23 januari 2012
Ons kenmerk	VVH/OV/2012/5685
Contactpersoon	mevrouw P. Mensink
Doorkiesnummer	(023) 511 3802
Onderwerp	Uitwerking amendement en motie vrije koopzondagen n.a.v. raadsvergadering 01-12-2011

Geachte commissieleden,

Naar aanleiding van het ingediende amendement "Koopzondag van 12 tot 6" zoals ingediend door PvdA en Groenlinks en de motie "Beperk overlast voor omwonenden" zoals ingediend door PvdA en VVD berichten wij u het volgende.

Amendement "Koopzondag van 12 tot 6"

Het college geeft invulling aan het amendement door in de Verordening winkeltijden Haarlem 2012 bij artikel 6 lid 1 en 2 18.00 uur als eindtijd op te nemen. Deze verordening is op 22 december 2011 aangenomen.

Nu de raad met het amendement heeft besloten de openingstijd tot 18.00 te beperken gaan wij met de 9 supermarkten, die nu een ontheffing hebben voor openstelling op zon- en feestdagen van 16.00 uur tot 21.00 uur, in gesprek om te inventariseren of deze supermarkten gebruik willen blijven maken van hun huidige ontheffing (looptijd tot 1 december 2012) of dat ze zich gaan aansluiten bij de algemene openstelling.

Mochten er ondernemers zijn die hun ontheffing willen blijven houden, dan moet in de Verordening winkeltijdenwet Haarlem 2012 wel een overgangsbepaling worden opgenomen. We zullen deze verordening dan direct in de raad brengen, aangezien de commissie hierbij op de hoogte wordt gesteld.

Motie "Beperk overlast voor omwonenden"

Het college geeft als volgt invulling aan de ingediende motie:

1. *Uitzondering bakkers/bloemenhandelaren beperken tot die ondernemingen die exclusief dit product verkopen.*

Dit is inmiddels in de verordening winkeltijden Haarlem 2012 opgenomen door aanpassing van de definities in artikel 1, onder f en g. Deze verordening is op 22 december 2011 door de raad aangenomen.

Haarlem

2. *Bevoorraden op zondag alleen tussen 11.00 en 18.00 in plaats van tussen 10.00 en 19.00 uur.*

Het college geeft invulling aan de ingediende motie. Artikel 3 van de “Regeling voorschriften en beperkingen vrijstelling winkeltijden Haarlem 2012 op zon- en feestdagen” (hierna: regeling winkeltijden) zal worden aangepast. Dit heeft echter wel consequenties voor de bevoorrading in de autovrije gebieden in de binnenstad en de Generaal Cronjéstraat.

Kernwinkelgebied binnenstad

Voor de binnenstad gelden de ‘toelatingsregels autovrije gebieden’. In deze regeling is vastgelegd dat laden en lossen in de het kernwinkelgebied alleen is toegestaan tussen 06.00 uur en 11.00 uur. Na 11.00 uur wordt het gebied door middel van palen afgesloten. Door de motie over te nemen, mag dus effectief niet op zondag worden bevoorraadt. Naar verwachting zal dit voor de meeste winkels echter geen probleem zijn.

1. Bakkers en bloemenhandelaren kunnen door hun ruimere openingstijden, zoals opgenomen in de verordening winkeltijden, bevoorraden van 08.00 tot 11.00 uur. Deze tijden vallen binnen de toelatingsregels ‘autovrije gebieden’.
2. De enige supermarkt binnen dit gebied is de supermarkt aan De Raaks. Deze straat is voorzien van een aparte laad- / losstrook, waardoor zonder noemenswaardige overlast voor voetgangers en het overige verkeer, kan worden bevoorraadt na elf uur. Het college zal in overleg met de supermarkt een maatwerk-oplossing vastleggen, waarbij het college inzet op bevoorrading op zon- en feestdagen tussen 11.00 en maximaal 13.00 uur.
3. Indien blijkt dat andere winkels in de binnenstad ook moeten bevoorraden, kunnen zij zich bij de gemeente melden met het verzoek om een ontheffing. Daarbij zullen voor de voetgangersstraten geen ontheffingen worden verleend, en wordt in de overige straten eerst onderzocht of het mogelijk is buiten het autovrije gebied te parkeren en verder te voet te bevoorraden.

Generaal Cronjéstraat

De Generaal Cronjéstraat is tijdens de winkeltijden een voetgangersgebied, waar fietsen is toegestaan. Om deze regel te onderstrepen wordt de Cronjéstraat tijdens winkeltijden handmatig met palen afgesloten voor het overige verkeer. Vanwege deze handmatige bediening is voor de Cronjé geen ontheffingsregeling zoals op De Raaks mogelijk. Met het afsluiten van de Cronjéstraat is bevoorraden na elf uur alleen mogelijk via de zijstraten die de Cronjéstraat kruisen. De winkels die naar verwachting het meeste behoefte hebben aan bevoorrading op zondag, de bakker en de groentewinkel, liggen overigens aan een zijstraat. Verder geldt ook voor de Cronjé dat bakkers en bloemenhandelaren door hun ruimere openingstijden kunnen bevoorraden van 08.00 tot 11.00 uur. Voor bewoners betekent de huidige uitvoering van het afsluiten van de Cronjéstraat tijdens winkeltijden, dat zij vóór elf uur hun auto verwijderen en elders parkeren.

Het college zal in overleg met de winkeliers en wijkraad bekijken hoe verder om te gaan met het fysiek afsluiten van de Cronjéstraat bij de vrije zondagopenstelling.

Conclusie

Het college is gezien het bovenstaande van mening dat zowel de motie als de, met uitgebreide participatie tot stand gekomen, toegangsregeling gezamenlijk zijn uit te voeren. De uitwerking van deze motie zal meegenomen worden in de evaluatie.

3. *De dwangsom als bestuurlijke handhavingsmiddel in te voeren als de winkeltijdenwet wordt overtreden.*
Bij de handhaving van de openingstijden wordt indien nodig de dwangsom als handhavingsmiddel ingezet.
4. *Invoeren betaald parkeren in binnenstad, Cronjé en bij de supermarkten in een woonomgeving en vergunninghouders en hun bezoek hiervan uit te zonderen.*
Dit wordt onderzocht bij het opstellen van de parkeervisie.
5. *Een goedkoper parkeertarief voor de parkeergarages in het centrum op koopzondag in te voeren.*
Dit wordt onderzocht bij het opstellen van de parkeervisie.
6. *De evaluatie van de koopzondag voor 1 juni 2013 te bepreken met de raad. Voorafgaand aan de invoering van de koopzondag de criteria voor de evaluatie, o.a. t.a.v. de overlast voor omwonenden, te communiceren.*
Voor 1 juni 2013 wordt de evaluatie besproken met de gemeenteraad. Hierin worden de volgende aspecten meegenomen: overlast voor omwonenden, veiligheid rondom supermarkten, reiniging, inzet handhaving en bevoorrading. De uitvoering van de evaluatie ligt bij de afdeling Economie & Cultuur.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

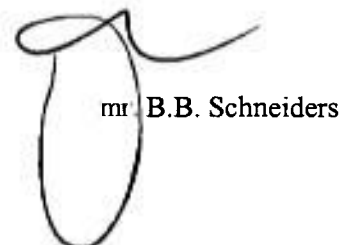
Het College van burgemeester en wethouders,

de secretaris,

ing. S.M.M. Borgers

de burgemeester,

mr. B.B. Schneiders